

‘Bancair bonussysteem ligt mee aan basis kredietcrisis’

■ (tijd) - ‘Het systeem van de bonussen in de financiële wereld is een van de oorzaken van de kredietcrisis. De omvang van de winst bepaalt de grootte van de bonussen. Om die winst te maximaliseren worden onverantwoorde risico’s genomen. We moeten het bonussysteem hervormen.’ Dat is een van de lessen die Eric De Keuleneer, hoogleraar financieeweten aan de Solvay Business School, trekt uit de kredietcrisis.

‘Het bonussysteem in de markten is pervers’, zei De Keuleneer gisteren tijdens een lunchcauserie georganiseerd door het Frans Instituut voor Internationale Relaties (IFRI) in Brussel.

‘De bonus is afhankelijk van de winst. Hoe groter de winst, hoe hoger de bonus. Om de winst te maximaliseren, worden onverantwoorde risico’s genomen. Denk maar aan Jérôme Kerviel, de jonge trader die bij Société Générale een miljardengat sloeg. De bonussen zijn zo aantrekkelijk dat bijna alle hoogopgeleiden in de financiële sector aan de slag willen.’ De Keuleneer hekelt het grote onevenwicht tussen de beloning (bonus) bij grote winsten en de straf (ontslag) wanneer de beleggingen fout lopen. Want bij een ontslag geraakt de trader in kwestie meestal toch weer snel aan de bak.

RISICO’S

De hoogleraar pleit voor een hervorming van het bonussysteem. ‘Het zou beter zijn de bonussen niet langer jaarlijks te betalen op basis van de tijdens het afgelopen jaar gemaakte winsten, maar te baseren op de winsten van een langere periode én op de genomen risico’s.’ De banken, en vooral dan de aandeelhouders van de banken, moeten dit nieuwe bonussysteem zelf invoeren.

De tweede les die De Keuleneer, een ex-directeur zakenbankieren bij Fortis, trekt uit de kredietcrisis, is dat in de financiële sector de ri-

sico’s misbegrepen en niet altijd goed beheerd worden. ‘De meeste leden van de raad van bestuur van de meeste Europese banken hebben er geen flauw benul van welke risico’s er in hun banken worden genomen. Dat geldt in mindere mate ook voor de leden van het directiecomité.’

‘Het is toch opvallend’, onderstreept de hoogleraar, ‘dat het niet de hefboomfondsen zijn die kopje-onder gaan, wat iedereen enkele maanden geleden nochtans had voorspeld, maar wel de commerciële banken. In tegenstelling tot veel commerciële banken weten de topmannen van de hefboomfondsen wel welke risico’s zij lopen. Bovendien helpt het dat veel hefboomfondsmanagers een erg groot deel van hun eigen geld in het hefboomfonds hebben gestopt.’

De Keuleneer pleit voor een betere kennis en beheer van risico’s. ‘Bij de Amerikaanse zakenbank Goldman Sachs heeft men dat begrepen. De best betaalde partner bij Goldman Sachs is de partner verantwoordelijk voor het risico-beheer, niet de voorzitter.’ De hoogleraar meent overigens dat de leden van de raad van bestuur van een financiële instellingen veel meer dan nu verantwoordelijk moeten kunnen worden gesteld voor zware fouten. ‘Nu dragen zij zo goed als geen verantwoordelijkheid.’

De derde les is dat 99,99 procent van alle transacties die de banken doen, niets te maken hebben met

De drang naar maximale bonussen is een van de oorzaken van de problemen bij de Franse bank Société Générale.

FOTO: AFP

de reële economie. ‘Het gaat om louter financiële transacties bedoeld om geld te verdienen. Door die financiële transacties creëren de banken volatiliteit. Daarna ontwerpen en verkopen zij aan derden producten om zich in te dekken tegen die volatiliteit, of anders uitgedrukt, dat risico.’

TOBIN-TAKS

De Keuleneer pleit ervoor de financiële transacties aan banden te leggen. Hij ziet wel wat in de wereldwijde invoering van de zogeheten Tobin-taks, een minimale belasting op louter financiële transacties, waarvan de opbrengst zou gaan naar projecten in de ontwik-

” Eric De Keuleneer, Solvay Business School

99,99 procent van alle transacties die de banken doen, hebben niets te maken met de reële economie.

kelingslanden. ‘De bekende Britse econoom John Maynard Keynes pleitte in zijn *The General Theory* uit 1936 al voor een dergelijke belasting’, vertelt De Keuleneer.

De Keuleneer, die tevens gedelegeerd bestuurder is van Credibé (het vroegere Centraal Bureau voor Hypothecair Krediet), omschrijft de financiële crisis als de ergste sinds de jaren dertig. ‘De financiële crisis is erger dan die ten gevolge van het uiteenspatten van de internetzeepbel in 2000-2001 of dan die van 1998, toen het hefboomfonds LTCM kopje-onderging.’ Hij vreest dat de komende weken en maanden nog lijken uit de kast zullen vallen. CP

“DE TIJD”
13/02/08